

İLGİLİ KİŞİNİN HAK ARAMA YÖNTEMLERİ

1. Genel Olarak

Kanun, ilgili kişilerin Kanunun uygulanmasına ilişkin taleplerini iletebilmeleri ve kişisel verilerine ilişkin haklarını korumaları için bir takım hak arama yöntemleri getirmektedir. Böylelikle ilgili kişiler, kişisel verilerinin korunmasına ilişkin haklarını kullanmak adına doğrudan yargı yoluna başvurmanın yanı sıra Kanunla getirilen diğer hak arama yöntemlerini de kullanabileceklerdir. Kanun ile getirilen hak arama yöntemlerinden ilki 13. maddede düzenlenen veri sorumlusuna başvuru yöntemidir. İkincisi ise 14. ve 15. maddelerde düzenlenen Kişisel Verileri Koruma Kuruluna şikâyettir.

a. Veri Sorumlusuna Başvuru

Kanunun 11. maddesine göre ilgili kişilerin, veri sorumlusuna başvurarak; kendileriyle ilgili kişisel verilerin işlenip işlenmediğini öğrenmek, işlenmişse bunlara ilişkin bilgi talep etmek, verinin içeriğinin eksik veya yanlış olması halinde bunların düzeltilmesini, hukuka aykırı olması halinde ise silinmesini, yok edilmesini ve buna göre yapılacak işlemlerin verilerin açıklandığı üçüncü kişilere bildirilmesini ve verilerin kanuna aykırı olarak işlenmesi sebebiyle zararlarının giderilmesini talep etme hakları bulunmaktadır.

Kanun, kişisel verilerin korunması kapsamındaki başvurular için kademeli bir başvuru usulü öngörmüştür. İlgili kişilerin, sahip oldukları hakları kullanabilmeleri için öncelikle veri sorumlusuna başvurmaları zorunludur. Bu yol tüketilmeden Kurula şikâyet yoluna gidilemez.

İlgili kişinin talebinin, talebin niteliğine göre en kısa sürede ve en geç 30 gün içerisinde veri sorumlusu tarafından cevaplandırılması

gerekmektedir. Başvurusu reddedilen veya verilen cevabı yetersiz bulan, yahut süresinde başvurusuna cevap verilmeyen ilgili kişiler Kurula şikâyet hakkını kullanabilecektir.

Kanunda, kişilik hakları ihlal edilen ilgililerin genel hükümlere göre tazminat hakları saklı tutulmuştur. Başvuru yoluna gitmenin zorunlu, şikâyet yoluna gitmenin ise ihtiyari olması sebebiyle, başvurusu dolaylı olarak veya açıkça reddedilen ilgili kişinin bir yandan Kurula şikâyette bulunabilmesi, diğer yandan doğrudan yargı yoluna gidebilmesi mümkün olacaktır. Ancak bu noktada belirtmek gerekir ki, ilgili kişilerin hak ihlallerine yönelik olarak doğrudan yargı organlarına başvurularının önünde herhangi bir engel bulunmamaktadır. Başka bir ifadeyle, konunun yargıya intikal ettirilmesinden önce, veri sorumlusuna başvuru zorunluluğu bulunmamaktadır. Veri sorumlusuna doğrudan başvurulması, konunun Kurula iletilmesinden önce uyulması gereken bir zorunluluktur.

a.1. Başvuru ve Cevap Yöntemine İlişkin Kurallar

Veri sorumlusuna yapılacak başvuruların şekli konusunda Kanunda iki temel hüküm bulunmaktadır. Bunlardan ilki yazılı başvurudur. Yazılı başvuru, genel hükümler gereği ıslak imza içeren belge ile yapılan başvuru anlamına gelmektedir. Buna ek olarak güvenli elektronik imza ile imzalanan belgeler de yazılı şekil şartını sağlayacaktır.

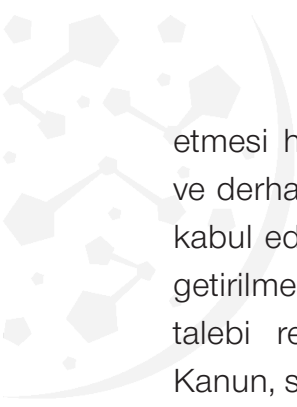
Yazılı başvuru haricindeki diğer başvuru yöntemlerinin belirlenmesi konusunda Kanun, Kişisel Verileri Koruma Kurulunu yetkilendirmektedir. Kurul, buna istinaden 10.03.2018 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Veri Sorumlusuna Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ ile veri sorumlusuna yapılacak başvuruların yöntemini belirlemiştir. Buna göre veri sorumluları, ilgili kişiler tarafından yazılı olarak veya bahse konu Tebliğde yer verilen kayıtlı elektronik posta (KEP) adresi, güvenli

elektronik imza, mobil imza ya da ilgili kişi tarafından veri sorumlusuna daha önce bildirilen ve veri sorumlusunun sisteminde kayıtlı bulunan elektronik posta adresini kullanmak suretiyle veya başvuru amacına yönelik geliştirilmiş bir yazılım ya da uygulama vasıtasıyla yapılan başvuruları niteliklerine göre en kısa sürede ve en geç otuz gün içinde ücretsiz olarak sonuçlandırmalıdır.

Veri sorumlusu, kural olarak kendisine yöneltilen talepleri en kısa sürede cevaplandırmak zorundadır. Ancak bu süre en fazla 30 gün ile sınırlandırılmıştır.

Veri sorumlusu, kendisine yöneltilen talepleri kabul edebileceği gibi gerekçesini açıklayarak reddedebilir. Ret kararının gerekçeli olmasının mecburi tutulması yoluyla, ilgili kişilerin haklarının daha etkili korunması hedeflenmektedir. Zira gerekçeli ret kararı yazılması zorunluluğu, veri sorumlularının ret kararlarına ilişkin mutlaka bir hukuki gerekçe göstermelerini gerekli kılmaktadır.

Veri sorumlusu kendisine yöneltilen talebi kabul

etmesi halinde, talebin gereklerini doğrudan ve derhal yerine getirmek zorundadır. Talebin kabul edilmesine rağmen, gereklerinin yerine getirilmemesi halinde, veri sorumlusunun talebi reddettiğini varsaymak gerekir. Zira Kanun, sadece veri sorumlusunun ilgili kişinin başvurusunu reddetmesi, verdiği cevabın yetersiz bulunması ya da süresinde cevap vermemesi hallerinde ilgili kişiye Kurula başvuru yapma hakkı vermektedir. Bu durum, ilgili kişinin Kurula şikâyette bulunmasına imkân vermek açısından önemli bir konudur.

Kanun, veri sorumlusunun kendisine yapılan başvurulara dair kararını bildirmesine ilişkin izlenebilecek yöntem konusunda yazılı bildirim ya da elektronik ortamda bildirim hükümlerine yer vermiştir. Dolayısıyla ilgili kişi tarafından, veri sorumlusuna gerek yazılı olarak gerekse Kurulun belirlediği diğer yöntemlerle başvurulduğunda, veri sorumlusu cevabını, ilgili kişinin başvurduğu yöntem aracılığıyla verir.

Kendisine başvuru yapılan veri sorumlusunun, kamu kurum ya da kuruluşu olması hali üzerinde

Özellikle durulması gerekmektedir. Zira kamu kurum ve kuruluşlarının yapacağı bildirimler 7201 sayılı Tebligat Kanunu ile düzenlenmektedir. Tebligat Kanununun da elektronik tebligata imkân verdiği göz önüne alındığında, kamu kurum ve kuruluşu olan veri sorumlularının da ilgili mevzuata uyarak, hem yazılı hem elektronik ortamda bildirimde bulunabilmeleri mümkün olacaktır.

a.2. Veri Sorumlusuna Başvurunun Maliyetine İlişkin Kurallar

Kanununun 13. maddesi gereğince, veri sorumluları tarafından ilgili kişilerin talepleri ücretsiz olarak karşılanması gerektiği belirlenmekle birlikte, yapılacak işlemin ayrıca bir maliyeti gerektirmesi halinde veri sorumlularınca alınabilecek ücretin belirlenmesi konusunda Kişisel Verileri Koruma Kurulu yetkilendirilmiştir.

Buna istinaden Kurulca hazırlanan ve 10.03.2018 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Veri Sorumlusuna Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ ile; ilgili kişinin başvurusuna yazılı olarak cevap verilecekse 10 sayfaya kadar ücret alınmayacağı, 10 sayfanın üzerindeki her sayfa için 1 Türk Lirası işlem ücreti alınabileceği, başvuruya cevabın CD, flash bellek gibi bir kayıt ortamında verilmesi halinde veri sorumlusu tarafından talep edilebilecek ücretin söz

konusu kayıt ortamının maliyetini geçemeyeceği belirlenmiştir.

İlgili kişinin, Kişisel Verilerin Korunması Kanununun uygulanmasıyla ilgili talebine konu olan hususta veri sorumlusu hatalıysa, alınan ücretin ilgili kişiye iade edilmesi gerekmektedir.

b. Şikayet

Veri sorumlusuna başvurusu reddedilen, verilen cevabı yetersiz bulan veya süresinde başvurusuna cevap verilmeyen ilgili kişiler Kurula Şikâyet hakkını kullanabilecektir.

b.1. Kişisel Verileri Koruma Kurulunun İnceleme Yapması

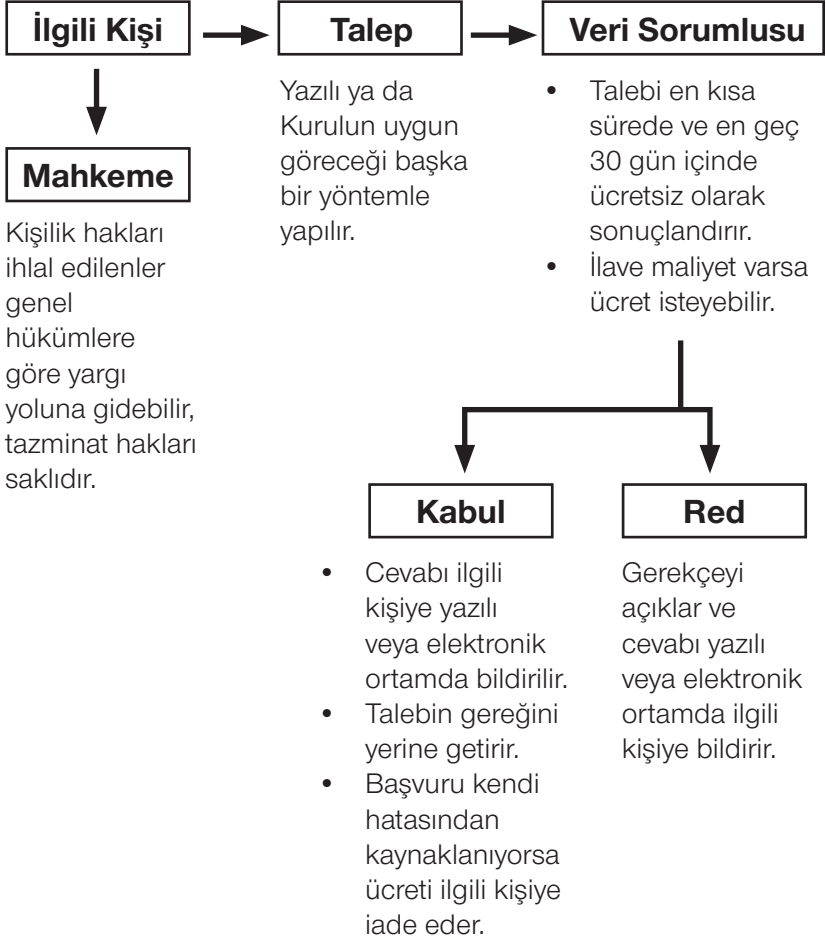
Kanunun 15. maddesi gereği ihlal halinde Kurulun inceleme yapma yetkisi bulunmaktadır. Kurul bu yetkisini, Şikâyet üzerine ya da resen kullanabilmektedir.

Resen İnceleme: Kurulun inceleme başlatma konusunda resen yetkili olması, Kurulun haberdar olduğu bir ihlal durumunda kendiliğinden harekete geçerek inceleme başlatabileceği anlamına gelmektedir. Diğer bir ifadeyle, Kurulun inceleme başlatabilmesi için kendisine Şikâyette bulunulmasına ihtiyaç yoktur. Bu durum, ilgili kişilerin Şikâyette bulunmamasına ve hatta ilgili

ihlalden haberleri dahi olmamasına rağmen Kurulun hak ihlallerini engelleyebilmesini sağlamaktadır. Dolayısıyla ilgili kişilerin hakları daha etkin bir şekilde korunabilmektedir. Kurulun inceleme başlatmaya resen yetkili oluşunun bir diğer sonucu da, kendisine gelen ihbarları değerlendirme ve gerekiyorsa inceleme başlatma yetkisine sahip olmasıdır.

Şikâyet Üzerine İnceleme: İlgili kişilerin haklarını kullanması için öncelikle veri sorumlularına başvurmaları zorunludur. Veri sorumlusunun bu başvuruyu reddetmesi, verdiği cevabın yetersiz olması veya süresinde cevap vermemesi halinde ilgili kişinin konu hakkında Kurula şikâyette bulunma hakkı doğmaktadır. Yapılacak şikâyet ile konu, Kurula taşınmakta ve Kurulun incelemesi sonucunda karara bağlanmaktadır.

BAŞVURU

ŞİKAYET

İlgili Kişi

Başvurunun reddi/cevabın yetersiz olması/ cevap verilmemesi halinde cevabı öğrendi tarihten itibaren 30/ başvuru tarihinden itibaren 60 gün içinde Kurula şikayette bulunabilir.

Kurul

60 gün içinde cevap vermezse RED sayılır.

Cevap

İhralın varlığının anlaşılması halinde ilgililere tebliğ edilir.

İlgili Kişi

Veri Sorumlusu

Tebliğden itibaren gecikmeksizin ve en geç 30 gün içinde kararı yerine getirir.

b.2. Kurula Yapılacak İhbar ve Şikâyetlerin Taşınması Gereken Şartlar

---

Kurula yapılacak ihbar ve şikâyetlerin işleme konulabilmesi için, 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanunun 6. maddesinde belirtilen hükümlere uygun olarak sunulmaları gerekmektedir. Anılan madde kapsamında belirtilen şartlardan ilki, verilecek dilekçenin belirli bir konuyu içermesidir.

İkinci şart ise, dilekçenin yargı mercilerinin görevlerine giren konularla ilgili olmamasıdır. Örneğin, ilgili kişinin uğradığı zararın giderilmesini veri sorumlusundan talep etme hakkı, Kanunun 11. maddesinin 1. fıkrasının (ğ) bendi gereği bulunmakta olup, veri sorumlusunun bu talebi yerine getirmemesi halinde, ilgili kişinin Kurula şikâyette bulunması da söz konusu olabilecektir. Ayrıca ilgili kişinin zararlarının tazmini için, genel hükümler çerçevesinde yargı mercilerine başvurması da mümkündür. Buna göre, TCK'yı

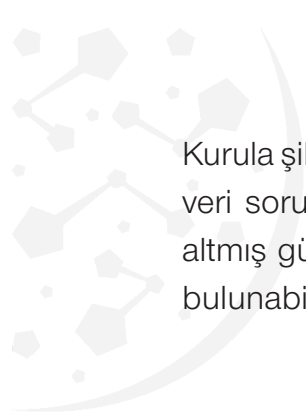

İlgilendiren talepleri içeren dilekçeler, yargı mercilerinin görev alanına girmesi nedeniyle bu madde kapsamında Kurum tarafından değerlendirmeye alınmayacaktır.

Şikâyet veya ihbar dilekçelerinde uyulması gereken son şart ise bu dilekçelerin, dilekçe sahibinin adını-soyadını, imzasını ve iş ya da ikametgâh adreslerini içermesidir. Dolayısıyla Kurula isimsiz olarak ihbar ya da şikâyette bulunmak söz konusu olmayacaktır.

İlgili kişilerin haklarını kullanma konusunda veri sorumlusuna başvuru yapmadan şikâyette bulunmaları mümkün değildir. Bu nedenle Kurula şikâyette bulunmanın ön şartlarından birisi de veri sorumlusuna başvuru yapmak olarak kabul edilmektedir.

Veri sorumlusuna başvurduktan sonra şikâyette bulunabilmek için ilgili kişinin belirli süre sınırlamalarına uyması gerekmektedir. Buna göre ilgili kişi, veri sorumlusunun cevabını öğrendiği tarihten itibaren otuz gün içerisinde

Kurula Şikâyette bulunabilecektir. Her durumda veri sorumlusuna başvuru tarihinden itibaren altmış gün içinde ilgili kişinin Kurula Şikâyette bulunabilmesi mümkündür.

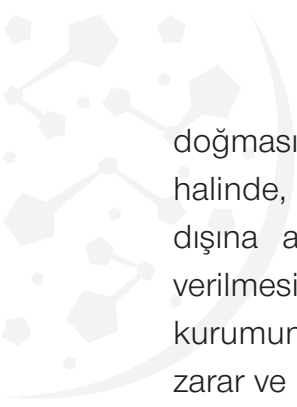

b.3. Kurulun İnceleme Süreci Konusundaki Yetki ve Yükümlülükleri

Kurul, kendisine gelen talepleri incelerken veri sorumlularından gerekli tüm bilgi ve belgeleri talep edebilme yetkisine sahiptir. Kurulun ayrıca yerinde inceleme yapma yetkisi de bulunmaktadır. Bu kapsamda veri sorumlularının, yerinde inceleme yapılmasına imkân sağlama ve talep edilen bilgiler ile belgeleri on beş gün içerisinde Kurula gönderme yükümlülükleri bulunmaktadır.

Kanunda veri sorumlularının bilgi ve belge sunma yükümlülüklerine ilişkin bir istisna getirilmiştir. Buna göre, devlet sırrı niteliğindeki bilgi ve belgelerin veri sorumlusu tarafından Kurula sunulmasına izin verilmemektedir.

Kurula Kanun tarafından tanınan bir diğer yetki de, inceleme süreci sonuçlandırılmadan önce telafisi güç veya imkânsız zararların

doğması ve açıkça hukuka aykırılık olması halinde, veri işlenmesinin veya verinin yurt dışına aktarılmasının durdurulmasına karar verilmesidir. Yargı organlarındaki ihtiyati tedbir kurumuna benzeyen bu yetki sayesinde olası zarar ve hak ihlallerinin hızlı bir şekilde önüne geçilmesi mümkün olabilecektir.

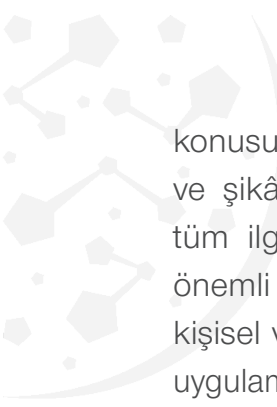
Kurulun altmış günlük süre içinde ilgili kişiye bir cevap vermesi öngörülmüştür. Eğer söz konusu süre boyunca Kurul, başvurana bir cevap vermezse, talep reddedilmiş sayılacaktır. Söz konusu altmış günlük süre sınırlaması, ilgili kişilerden Kurula gelen taleplere uygulanmaktadır. Kurulun resen başlattığı incelemelerde herhangi bir süre sınırlaması öngörülmemiştir.

b.4. Kurulun Yapacağı İncelemenin Sonuçlandırılması

Kurul, şikâyet üzerine ya da resen başlattığı inceleme sonucunda bir karar verebilir. Ancak, şikâyet tarihinden itibaren altmış gün içinde bir cevap verilmezse talep reddedilmiş sayılır. Kurul, yaptığı inceleme neticesinde kişisel verilerin korunması hakkının ihlal edildiği sonucuna varması halinde tespit ettiği hukuka aykırılıkların veri sorumlusu tarafından giderilmesine karar vererek bu kararı taraflara tebliğ edecektir. Böyle bir kararın gereklerinin de kararın tebliğ tarihinden itibaren gecikmeksizin ve en geç otuz gün içinde yerine getirilmesi gerekmektedir.

Kurulun yapacağı inceleme sonucunda ayrıca ilke kararı alabilme yetkisi de bulunmaktadır. İlke kararları, inceleme konusu ihlalin yaygın olduğunun tespiti halinde alınmakta ve yayımlanmaktadır. İlke kararları, Kurulun karar

konusu olaya yaklaşımını ve sonraki inceleme ve şikâyetlerdeki tutumunu göstereceği için tüm ilgililer açısından uyulması son derece önemli hukuki metinlerdir. Ayrıca, ilke kararları kişisel verilerin korunmasına ilişkin mevzuatın uygulamasının yeknesaklaştırılması açısından da son derece önem arz etmektedir. Zira ilke kararları sayesinde mevzuata ilişkin farklı yorumlar ve bunlardan doğacak farklı uygulamaların önüne geçilebilecektir.

Nasuh Akar Mah. 1407. Sokak No:4 06520

Balgat-Çankaya/Ankara // www.kvkk.gov.tr

Tel: 0 (312) 216 50 00 // Faks: 0 (312) 216 50 52